

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021–2024

1) PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	LITERATURA REGIONU
Kod przedmiotu/ modułu*	PS45_I.8
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	polonistyka stosowana
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr studiów	pierwszy rok, semestr drugi
Rodzaj przedmiotu	przedmiot do wyboru
Język wykładowy	język polski
Koordynator	Prof. dr hab. Marek Nalepa
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Marek Nalepa

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
drugi			20 + (10)						3

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku)

- zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

- Znajomość topografii Podkarpacia i znaczących uwarunkowań historycznych wyznaczających kształt kultury duchowej i materialnej Podkarpacia.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Zaznajomienie z wybranymi aspektami (literatura, muzyka, teatr, malarstwo, humanistyka) dziedzictwa duchowego Podkarpacia i jego wkładem do kultury narodowej.
C2	Kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy o kulturze regionalnej w działalności oświatowej oraz działalności promocyjnej.
C3	Rozwijanie kompetencji świadomego korzystania z kultury narodowej oraz regionalnej.

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Student/ka: zna i rozumie zagadnienie tradycji literackiej kształtującej specyfikę jej odmian regionalnych, w tym Podkarpacia,	K_Wo5
EK_02	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie kultury regionalnej, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego,	K_Uo1
EK_03	uczestniczy w życiu kulturalnym i korzysta z wytworów kultury narodowej.	K_Ko1

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Od średniowiecza do oświecenia: <i>Rozmyślanie przemyskie</i>, Andrzej Krzycki, Mikołaj Rej i Przecław, Stanisław Orzechowski, Mikołaj Sęp Szarzyński, Piotr Skarga, sowizdrzałowie podkarpaccy, Wacław Potocki, Stanisław Herakliusz Lubomirski, Czartoryscy i Sieniawa, Stanisław Konarski i Onufry Kopczyński, Ignacy Krasicki, Jan Potocki. 2) Aleksander Fredro i przemyskie „Fredreum”. 3) Romantyczni konspiratorzy: Ludwik Nabelak, Seweryn Goszczyński, Jan Zachariasiewicz. 4) Proza dwudziestowieczna: od Kornela Makuszyńskiego i Juliusza Kadena-

- Bandrowskiego do Jana Tulika i Konrada Janczury.
- 5) W stronę fantastyki i poetyki grozy: Stefan Grabiński.
 - 6) Kultura pogranicza: chasydyzm, Łemkowie i Bojkowie.
 - 7) Mekka awangardy poetyckiej: Gwoźnica i Julian Przyboś.
 - 8) Wizjonerzy teatru, reżyserzy i aktorzy: Otto Axer, Wanda Siemaszkowa, Adam Hanuszkiewicz, Jerzy Grotowski, Józef Szajna, Tadeusz Kantor.
 - 9) Podkarpaccy outsiderzy: Zdzisław Beksiński, Franciszek Starowieyski, Zdzisław Pękalski.
 - 10) Ludowe inspiracje: Stanisław Piętaś, Wiesław Myśliwski, Stanisława Kopiec.
 - 11) „W górach jest wszystko, co kocham”: Jan Wiktor, Jerzy Harasymowicz, Andrzej Potocki.
 - 12) Literackie prowokacje: *Malowany ptak* Jerzego Kosińskiego, *Mury Hebronu*, *Biały kruk* i *Opowieści galicyjskie* Andrzeja Stasiuka.
 - 13) Podkarpacki Parnas: Janusz Szuber, Józef Kurylak i in.

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacja multimedialna,
- analiza tekstów z dyskusją,
- metoda projektów,
- praca w grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_03	praca zaliczeniowa	praca własna

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

- Aktywność na zajęciach, przygotowanie pracy pisemnej lub prezentacji multimedialnej poświęconej twórczości wybranego pisarza związanego z regionem.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela	25

(udział w konsultacjach, egzaminie)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	30
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Teksty:

Rozmyślanie przemyskie [fragmenty pierwszej części]
 Krasicki Ignacy, *Podróż z Warszawy. Do księcia Stanisława Poniatowskiego* (druk. 1784), *Powrót do Warszawy* (druk. 1786)
 Fredro Aleksander, *Kamień pod Liskiem*
 Goszczyński Seweryn, *Król zamczyska*
 Zachariasiewicz Jan, *Jarema. Studium z wewnętrznych dziejów Galicji*
 Grabiński Stefan, *Demon ruchu i inne opowiadania* [w wyborze]
 Tulik Jan, *Furta* i wiersze w wyborze
 Harasymowicz Jerzy, wiersze beskidzkie i bieszczadzkie w wyborze
 Kaden-Bandrowski Juliusz, *Miasto mojej matki*
 Terlecki Tymon, *Zaproszenie do podróży. Szkice o miastach i kulturach* [w wyborze]
 Pigoń Stanisław, *Z Komborni w świat: wspomnienia młodości* [fragmenty]
 Pankowski Marian, *Nam wieczna w polszczyźnie rozróżba!* [fragmenty] lub *Była Żydówka, nie ma Żydówki*
 Julian Przyboś, Stanisław Piętaś, wiersze [w wyborze]
 Kopiec Stanisława, *Seans serdeczny*
 Myśliwski Wiesław, *Widnokrąg*
 Stasiuk Andrzej, *Opowieści galicyjskie*
 Szuber Janusz, *Tam, gdzie niedźwiedzie piwo warzą* [w wyborze]
 Kurylak Józef, *Dolina poetów nad Wiarem lub Staw chorążego* [w wyborze]
 Singer Isaac Bashevis, *Szatan w Goraju*
 Buber Martin, *Opowieści chasydów [podkarpackich]*

Opracowania:

Andres Z., *Kreator utopii i realista. O życiu i twórczości literackiej Jana Wiktora*, Rzeszów 1991.
 Hutnikiewicz A., *Twórczość literacka Stefana Grabińskiego: 1877-1936*, Toruń 1959.
 Jopek A., *Bard szlachty sanockiej. Opowiadania i opowieści historyczne Zygmunta*

- Kaczkowski, Kraków 1974.
- Kaliszewski A., *Księżę z Kraju Łagodności (O twórczości Jerzego Harasymowicza)*, Kraków 1988.
- Kłak Cz., *Stanisław Pigoń. Szkice do portretu*, Rzeszów 1993.
- Kłosińska K., *Fantazmaty: Grabiński, Prus, Zapolska*, Katowice 2004.
- Marciniak H., *Konwencje i repetycje. Formy doświadczenia poetyckiego w twórczości Juliana Przybośa*, Kraków 2009.
- Mączka J., *Powidła dla Tejrzejjasza. O poezji Janusza Szubera*, Kraków 2008.
- Nowakowski J., *U źródeł poezji Stanisława Piętaka*, Rzeszów 1984.
- Nyczek T., *Zdzisław Beksiński*, Warszawa 1992.
- Osiński Z., *Grotowski. Źródła, inspiracje, konteksty*, Gdańsk 1998.
- Paćławski J., *„jeśli chodzi o moje pisanie...” . O pisarstwie Wiesława Myśliwskiego*, Kraków 2011.
- Pleśniarowicz K., *Kantor. Artysta końca wieku*, Wrocław 1997.
- Poeta czułej pamięci. Studia i szkice o twórczości Janusza Szubera*, pod red. J. Pasterskiej, M. Rabizo-Birek, Rzeszów 2008.
- Stanisław Herakliusz Lubomirski – twórca i dzieła*, pod red. A. Karpińskiego i E. Lasocińskiej, Warszawa 2004.
- Stanisław Herakliusz Lubomirski: pisarz – polityk – mecenas*, pod red. W. Roszkowskiej, Wrocław 1982.
- Szajna Janusz, *Józef Szajna i jego świat*, Warszawa 2000.
- Taranienko Z., *Przestrzenie Szajny*, Rzeszów 2009.
- Tymon Terlecki – etos emigranta*, pod red. J. Kryszaka i M. Mroczkowskiej, Toruń 2004.
- Tymon Terlecki. Pamięć i sumienie emigracji*, pod red. J. Jarzębskiego i A. Juszczaka, Przemyśl 2009.
- Waśkiewicz A. K., *Julian Przyboś i awangarda krakowska*, Warszawa 1990.
- Z dziejów kultury i literatury Ziemi Przemyskiej. Zbiór szkiców, opracowań i utworów literackich*, pod red. S. Kostrzewskiej-Kratochwilowej, t. 1-3, Przemyśl 1969-78.

Literatura uzupełniająca:

- „Roczniki Przemyskie. Literatura i Język” 2011, z. 2 [tu artykuły o Hussowskim, Orzechowskim, Grabińskim].
- Bielenda D., *Kobieta – matka – bogini. O formule archetypicznej w wierszach Stanisławy Kopiec*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Historia Literatury 2009, z. 4, s. 312–325.
- Borowski W., *Tadeusz Kantor*, Warszawa 1982.
- Burzyński T., *Mój Grotowski*, wybór i oprac. J. Degler i G. Ziółkowski, Wrocław 2006.
- Cieński A., *Julian Przyboś. Kulturowe podstawy twórczości*, Warszawa 1987.
- Cieślak-Sokołowski T., *„Mój wszechświat uczyniony”. O poezji Janusza Szubera*, Kraków 2004.
- Flaszen L., *Grotowski i milczenie*, „Odra” 2007, nr 10, s. 58–65.
- Gizella J., *Poezja jako cierpienie (o Józefie Kurylaku)*, „Nowe Książki” 2006, nr 10, s. 22–23.
- Górnicka-Zdziech I., *Przewodnik inteligentnego snoba według Franciszka Starowieyskiego*, Warszawa 2004.
- Jerzy Harasymowicz (1933-1999)*, oprac. J. Grzeszczuk, K. Kasprzyk, Kraków 2006.
- Kaniewska B., *Wiesław Myśliwski*, Poznań 1995.
- Kiełtyk I., *Juliusz Kaden-Bandrowski*, Warszawa 2001.
- Kłak Cz., *Literacka młodość Jana Zachariasiewicza*, w: *Z tradycji kulturalnych Rzeszowa i Rzeszowszczyzny. Księga pamiątkowa dla uczczenia X-lecia Rzeszowskiego Oddziału Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza*, pod red. S. Fryciego i S. Reczka, Rzeszów 1966.
- Kłossowicz J., *Tadeusz Kantor. Teatr*, Warszawa 1991.

- Kociuba G., *Mądrość banity* [rec. książki *Godzina drogi* J. Tulika], „Topos” 2008, nr 6, s. 157-162.
- Kosiński D., *Sztuka aktorska Wandy Siemaszkowej*. Kraków 1997.
- Królikowski W., *Tadeusz Nalepa*, Warszawa 2008.
- Krupiński P., *Ciało, historia, kultura. Pisarstwo Mariana Pankowskiego i Leo Lipskiego wobec tabu*, Szczecin 2011.
- Łyp M.A., *Literacka młodość Rzeszowa 1945-1975*, Rzeszów 1990.
- Malarstwo sakralne Zdzisława Pękałskiego*, oprac. i wstępem poprzedził W. Krzyszyński, zdj. S. Sadowski. Brzozów 2005.
- Niewolak-Krzywda A., *Twórczość literacka Jana Wiktora*, Rzeszów 1991.
- Ostrowska J., Wyjątkowo „inna” literatura pamiętania. Holocaustowo-obozowe „przygody” Mariana Pankowskiego, „Res Publica Nova” 2010, nr 9, s. 39-46.
- Park Sloan J., *Jerzy Kosiński – biografia*, tłum. E. Kulik-Bielińska, Warszawa 1997.
- Pisarze galicyjscy. Szkice literackie*, Rzeszów 1994 (seria *Galicja i jej dziedzictwo*, t. 5).
- Pleśniarowicz K., *Teatr Śmierci Tadeusza Kantora*, Chotomów 1990.
- Pleśniarowicz K., *Teatr nie-ludzkiej formy*, Kraków 1994.
- Polony L., *Kilar*, Kraków 2005.
- Potocki A., *Majster Bieda czyli zakapiorskie Bieszczady*, Rzeszów 2010.
- Pozdrowienie mojej ziemi. Antologia poezji twórców ludowych ziemi rzeszowskiej*, wybór, oprac. i wstęp D. Niewiadomski, pod red. J. Grygiela, Rzeszów 1981.
- Rosset F., Triaire D., *Jan Potocki*, tłum. A. Wasilewska. Warszawa 2006.
- Skiba-Lickel A., *Aktor według Kantora*, Wrocław 1995.
- Skoczyński J., *Choroba i wiersze (szkic do portretu Janusza Szubera)*, „Rocznik Sanocki” 2001, s. 233-243.
- Zdzisław Pękałski*, zdj. A. Krzykwa, Rzeszów 2010.
- Zwolińska B., *Wampiryzm w literaturze romantycznej i postromantycznej na przykładzie Opowieści niesamowitych Edgara Allana Poeego, Poganki Narcyzy Żmichowskiej oraz opowiadań Stefana Grabińskiego*, Gdańsk 2002.